

«گزارش جامع، گروسی به آژانس درمورد ایران

رویترز روایتی از گزارش جامع گروسی به آژانس درمورد ایران را ارائه داد. این رسانه نوشت: ایران پیش‌تر فعالیت‌های هسته‌ای محرمانه‌ای را با استفاده از موادی که به نهاد نظارت هسته‌ای سازمان ملل (آژانس بین‌المللی انرژی اتمی) اعلام نشده بودند، در سه مکان که مدت‌هاست تحت تحقیق قرار دارند، انجام داده است. این موضوع در گزارشی گسترده و محرمانه خطاب به کشورهای عضو آمده که رویترز آن را مشاهده کرده است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در این گزارش «جامع» که به درخواست شورای حکام در ماه نوامبر تهیه شد، نتیجه‌گیری کرده است که: «این سه مکان، و مکان‌های احتمالی مرتبط دیگر، بخشی از یک برنامه ساختاریافته و اعلام‌نشده هسته‌ای بوده‌اند که ایران تا اوایل دهه ۲۰۰۰ میلادی اجرا می‌کرد و برخی از فعالیت‌ها در آن با استفاده از مواد هسته‌ای اعلام‌نشده صورت گرفته است.

همچنین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی دو گزارش فصلی درباره ایران برای کشورهای عضو ارسال کرده است که یکی از آنها به درخواست شورای حکام تهیه شده است. برآوردها نشان می‌دهد که میزان ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران از گزارش فصلی قبلی تاکنون، ۹۵۳۰۲ کیلوگرم افزایش یافته و به ۹۲۴۷۰۶ کیلوگرم رسیده است. همچنین تخمین زده می‌شود که ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران با خلوص تا ۶۰ درصد، به شکل هگزافلوراید اورانیوم حدود ۱۳۳.۸ کیلوگرم افزایش یافته است.

آژانس اعلام کرده که شاخص‌های قابل اعتماد و مستندی درباره وجود یک برنامه هسته‌ای اعلام نشده از نوعی که پیش‌تر توصیف شده، در مورد ایران در دست نیست.

با این حال، آژانس تأکید کرده که ایران بارها به برش‌های آژانس پاسخ نداده یا پاسخ‌های فنی قابل اعتماد ارائه نکرده و اقدام به پاکسازی مکان‌ها کرده است. رافائل گروسی، مدیر کل آژانس، بار دیگر خواستار همکاری کامل و مؤثر ایران با آژانس شده است.

◀ **جزئیات جدید از پیشنهادهای آمریکا به ایران**

وال استیریت ژورنال به نقل از دیپلمات‌های آمریکایی و اروپایی نوشت که بعید است دولت دونالد ترامپ بتواند به توافقی با ایران دست یابد که تهران را وادار به توقف غنی‌سازی اورانیوم در داخل کشور کند. در حال حاضر، آمریکا و ایران در حال تدوین چارچوبی هستند که اصول شکل دهنده توافق را مشخص کند. یک مقام ارشد آمریکایی گفت که آمریکا آماده است پیش‌نویس توافقی را به ایران ارائه دهد که شامل پایان دادن به غنی‌سازی باشد.

اگر آنها این شرایط را نپذیرند، روز خوبی برای ایران نخواهد بود. هفت هفته پس از آغاز مذاکرات میان ایالات متحده آمریکا و ایران، مقامات اسرائیلی نگرانند که دولت دونالد ترامپ ممکن است با توافقی موافقت کند که مانع توانایی تهران برای تولید بمب اتمی نشود، اما در عوض، گزینه اقدام نظامی اسرائیل را محدود کند.

این وضعیت اسرائیل را در موقعیت دشواری با مهم‌ترین متحد خود بر سر یکی از اساسی‌ترین مسائل امنیتی‌اش، خطر دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای، قرار داده است. تلاش‌های اسرائیلی برای «سخت‌ترکردن موضع آمریکا در مذاکرات» و «حفظ گزینه حمله نظامی به تأسیسات هسته‌ای ایران» باعث ایجاد نارضایتی در کاخ سفید شده است. تهران بارها اعلام کرده که برنامه هسته‌ای‌اش صلح‌آمیز است و هیچ‌گاه و تحت هیچ شرایطی به دنبال جست‌وجو، تولید و یا به دست آوردن سلاح هسته‌ای نخواهد بود.

مذاکرات هسته‌ای از ۱۲ آوریل آغاز شده و دو طرف تاکنون پنج بار با یکدیگر دیدار کرده‌اند. نماینده آمریکا در این مذاکرات، فرستاده ویژه ترامپ، استیو ویتکاف، و هیات ایرانی به ریاست وزیر امور خارجه ایران سید عباس عراقچی، مذاکرات را هدایت می‌کنند. در حال حاضر، دو طرف همچنان بر سر این درخواست تیم ترامپ که ایران باید توانایی غنی‌سازی اورانیوم را کنار بگذارد، به بن‌بست رسیده‌اند. ترامپ بارها اعلام کرده که راه حل دیپلماتیک را به رویارویی نظامی ترجیح می‌دهد، اما در صورت عدم دستیابی به توافق، گزینه نظامی همچنان روی میز خواهد بود. در نامه‌ای که در ماه مارس به تهران ارسال شد، ترامپ برای موفقیت مذاکرات ضرب‌الاجلی دو ماهه تعیین کرده بود، هرچند مقامات دولتش این ضرب‌الاجل را الزام‌آور نمی‌دانند. بسیاری از مقامات اسرائیلی نگرانند که دولت ترامپ در اشتیاق خود برای رسیدن به توافق، بر سر موضوع کلیدی غنی‌سازی عقب‌نشینی کند. ترامپ نیز اعلام کرده که هنوز در این مورد تصمیم نهایی نگرفته است. ویتکاف نیز پیش از آغاز مذاکرات گفته بود که ایالات متحده آمریکا می‌داند برای رسیدن به توافق، هر دو طرف باید امتیازاتی اعطا کنند.

آونر گولوف، مدیر سابق شورای امنیت ملی اسرائیل که اکنون در گروه مشاورتی امنیتی فعالیت می‌کند، گفت: نگرانی این است که، چون ترامپ به دنبال توافق است و ایران می‌تواند وقت‌کشی کند، در نهایت به توافقی روبه‌رو خواهیم شد که اصل غنی‌سازی صفر را زیر پا می‌گذارد. برخی از مقامات سابق آمریکایی و اروپایی که با ایران مذاکره کرده‌اند نیز تردید دارند که دولت ترامپ بتواند توافقی به دست آورد که در آن، ایران کاملاً از توانایی غنی‌سازی چشم‌پوشی کند. در حال حاضر، آمریکا و ایران در حال تدوین چارچوبی هستند که اصول شکل دهنده توافق را مشخص کند. یک مقام ارشد آمریکایی گفت که آمریکا آماده است پیش‌نویس توافقی را به ایران ارائه دهد که شامل پایان دادن به غنی‌سازی باشد. اگر آنها این شرایط را نپذیرند، روز خوبی برای ایران نخواهد بود.

حسین هائی زاده در گفت وگو با «آرمان ملی»:

راه حل میانه عمان

توافق رانزدیک‌تر کرده‌است

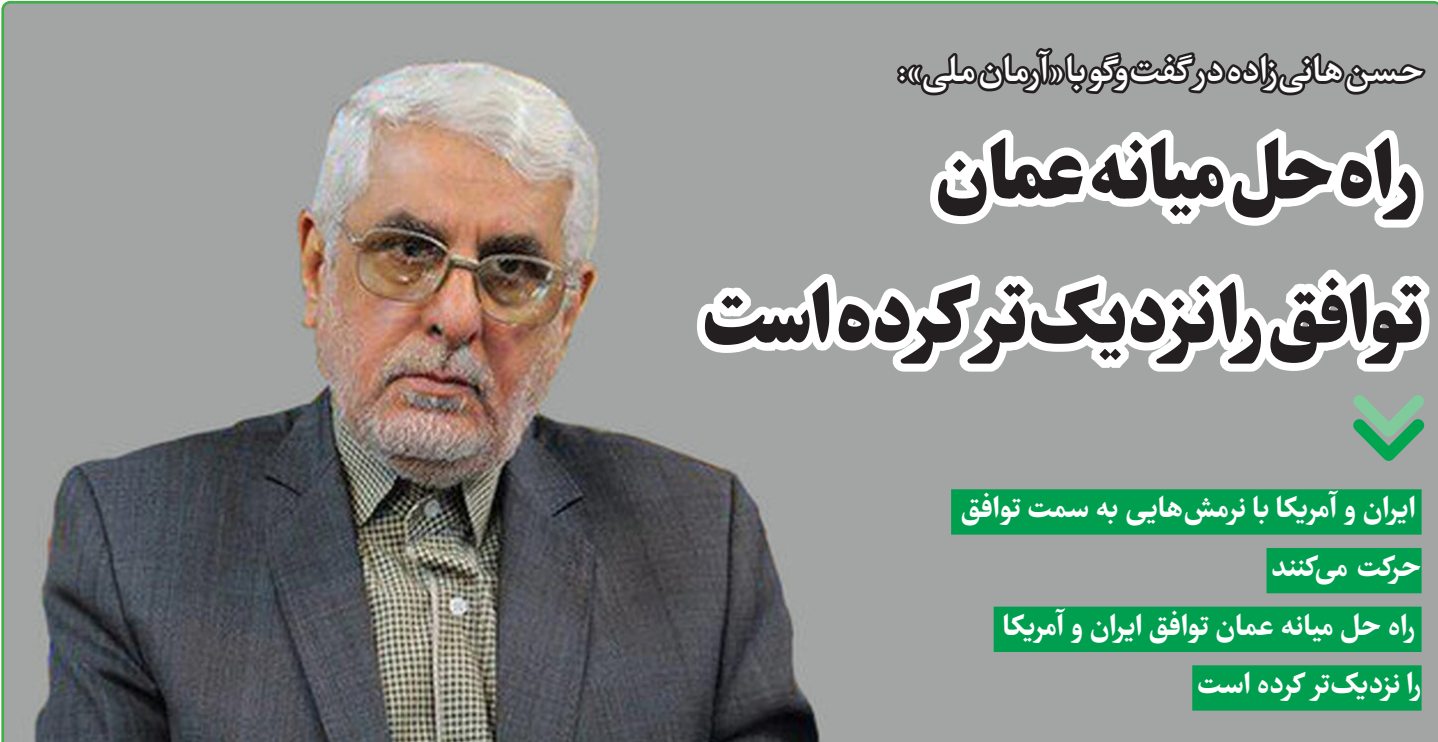

ایران و آمریکا با نرمش‌هایی به سمت توافق

حرکت می‌کنند

راه حل میانه عمان توافق ایران و آمریکا

را نزدیک‌تر کرده است

«نامناسب» می‌داند. ترامپ تصریح کرد: «بله، چنین حرفی زدم. البته این یک هشدار نبود، فقط گفتیم فکر نمی‌کنم این کار مناسب باشد». ترامپ با اشاره به پیشرفت در گفت‌وگوها با ایران گفت که تیم او در حال انجام «مذاکرات بسیار خوب» با مقامات ایرانی است؛ مذاکراتی که طی هفته‌های اخیر با میانجی‌گری عمان و به سرپرستی استیو ویتکاف، فرستاده ویژه آمریکا در امور غرب آسیا، پیگیری شده است. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی ادعای رسانه آمریکایی و چشم‌انداز پیش روی مذاکرات با دکتر حسن هائی‌زاده تحلیلگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید.

◀ **پراساس ادعای CNN ایران و آمریکا ممکن است در دور بعدی مذاکرات توافق‌نامه امضا کنند. چرادر حالی که تا قبل از دور پنجم مذاکرات فضای مذاکرات ناامیدکننده بوده به یک باره شرایط تغییر کرد؟**

با توجه به اختلاف نظرهای بین دو تیم مذاکره‌کننده ایران و آمریکا پیرامون موضوع غنی‌سازی اورانیوم، نحوه غنی‌سازی و بازدید سرزده از تأسیسات هسته‌ای ایران که در هفته‌های اخیر شدت نیز گرفته بود با وساطت وزیر امور خارجه عمان بخشی از این اختلافات از بین رفت و راه حل میانه‌ای برای برون‌رفت از بن‌بست مذاکرات مطرح شد. به موجب این راه حل قرار است ایران تا مرز ۳/۶۵ غنی‌سازی انجام بدهد و پس از آن و به مدت دو سال قرار است اورانیوم‌های غنی‌سازی شده را در کشور ثالثی مانند عمان که مورد اعتماد ایران است ذخیره‌سازی کند. در این شرایط روند غنی‌سازی و فعالیت سانتریفوژها ادامه پیدا خواهد کرد. این یک راه حل میانه بوده که می‌تواند رضایت‌مندی طرفین را به همراه داشته باشد و مورد توافق اولیه ایران و آمریکا قرار گرفته است. در این زمینه هم آقای ویتکاف تلاش خود را برای خروج از بن‌بست انجام داد و با توجه به این تلاش‌ها به نظر می‌رسد دور ششم، احتمالاً دور نهایی مذاکرات خواهد بود، به این معنی که رابرتی‌ها گفت‌وگوهای صورت‌گرفته در نهایت به یک نتیجه می‌رسد. اگر این توافق صورت بگیرد همه تحریم‌هایی که در دولت اول ترامب از سال ۲۰۱۸ به بعد علیه ایران اعمال شده لغو خواهد شد. در چنین شرایطی گشایش‌هایی در مذاکرات به وجود خواهد آمد که به واسطه آن ایران هم می‌تواند به غنی‌سازی ادامه بدهد و هم اینکه نسبت به لغو تحریم‌ها امیدوار باشد. این در حالی است که اگر در ایران نسبت به آن توافق وجود داشته باشد، به نظر می‌رسد آمریکایی‌ها در ماه‌های آینده نوعی راستی‌آزمایی را دنبال خواهند کرد.

◀ **در صورتی که ایران و آمریکا به توافق دست پیدا کنند پروسه لغو تحریم‌های ایران به چه صورت خواهد بود؟**

اگر قرار باشد تحریم‌های ایران لغو شود این اتفاق به صورت گام‌به‌گام خواهد بود. درچنین شرایطی یک‌گام از سوی ایران و یک‌گام از سوی آمریکا برداشته خواهد شد. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و کشور عمان نیز بر رفتار طرفین نظارت خواهد کرد. اگر توافق نهایی بین دو طرف صورت بگیرد، نوعی راستی‌آزمایی کوتاه‌مدت بین طرفین به وجود خواهد آمد که پس از آن ایران و آمریکا برای اجرایی‌کردن متن توافق احتمالی وارد عمل خواهند شد. نکته دیگری که در این زمینه وجود دارد این است که ایران در مرحله نخست نیاز به راستی‌آزمایی دارد و ترامپ باید به شکلی عمل کند که این راستی‌آزمایی برای جمهوری اسلامی نتیجه مثبت به همراه داشته باشد. بدون تردید اگر آمریکا تحریم‌ها را لغو کند و شرایط را برای تعامل اقتصادی با کشورهای جهان به وجود بیاورد، ایران نیز در مقابل برخی خواسته‌های

هم آقای ویتکاف تلاش خود را برای خروج از بن‌بست انجام داد و هم ایران در مقابل نرمش‌هایی را انجام داد. با توجه به این تلاش‌ها به نظر می‌رسد دور ششم، احتمالاً دور نهایی مذاکرات خواهد بود

آمریکا مانند کاهش درصد غنی‌سازی پاسخ مثبت خواهد داد. به همین دلیل همه چیز بستگی به مذاکرات آینده ایران و آمریکا خواهد داشت.

◀ **در توافق بگرام اورانیوم غنی‌سازی ایران به روسیه منتقل شد. چرا این بار قرار است اورانیوم‌ها به عمان منتقل شود؟**

به هر حال عمان نقش مهم و تأثیرگذاری در مناسبات بین ایران و کشورهای غربی و آمریکا ایفا کرده است و برای ایران کشور قابل اعتمادی است. این کشور عربی – اسلامی است و از نظر جغرافیایی و فرهنگی به ایران نزدیک است. عمان در گذشته اثبات کرده که به همه تعهدات خود نسبت به ایران عمل و اطمینان ایران را جلب کرده است. به همین دلیل این کشور به عنوان کشوری انتخاب شده که اورانیوم غنی‌شده ایران به آن منتقل شود.

◀ **این اتفاق به معنای بی‌اعتمادی ایران و آمریکابه روسیه نیست؟**

خیر، در شرایط کنونی روسیه درگیر یک جنگ است و مشخص نیست که جنگ بین این کشور و اوکراین در نهایت به چه وضعیتی منجر خواهد شد. به هر حال روسیه در شرایط نامنی قرار دارد و هر احتمالی درباره این کشور وجود دارد. از سوی دیگر با توجه به شرایط جنگی ایران کشور انتقال اورانیوم غنی‌شده به این کشور نیز کار راحتی نیست و با چالش‌هایی مواجه خواهد بود. در چنین شرایطی بهترین راه برای انتقال

اگر توافق نهایی بین دو طرف صورت بگیرد، نوعی راستی‌آزمایی کوتاه‌مدت بین طرفین به وجود خواهد آمد که پس از آن ایران و آمریکا برای اجرایی‌کردن متن توافق احتمالی وارد عمل خواهند شد

فریدون مجلسی مطرح کرد

معنای رسیدن به دور ششم مذاکرات

غرب، خواهان تعطیلی کامل این تأسیسات بوده است؛ اما ایران به دلایل اقتصادی، فنی و حتی حیثیتی، این خواسته را غیرمنطقی می‌داند. باید در نظر داشته باشیم حجم عظیمی از سرمایه‌گذاری در این پروژه‌ها صرف شده و نمی‌توان به‌سادگی آن را کنار گذاشت. این کارشناس مسائل بین‌الملل بیان کرد: هدف نهایی، رسیدن به شرایطی برای همزیستی مسالمت‌آمیز است. از نوازل صلح استفاده نمی‌کنم چون ممکن است برخی طرفین تمایلی به پذیرش رسمی صلح نداشته باشند، اما حداقل می‌توان خصوصت فعال را پایان داد. شرایط امروز با ۱۰ تا ۲۰ سال پیش تفاوت زیادی دارد. کشورهای عربی، از جمله عربستان، امارات، قطر، عمان و اخیراً عراق، از ژوئن‌مندی‌ترین کشورهای جهان هستند. مثلاً عراق روزانه ۵ میلیون بشکه نفت تولید می‌کند و بدون محدودیت‌های تحریمی آن را آزادانه می‌فروشد. در این میان، اروپا با بحران منابع و رشد جمعیت مواجه است. این قاره دیگر نمی‌تواند بدون همکاری با خاورمیانه نیازهایش را تأمین کند. اما بازار سنتی خاورمیانه، که زمانی در اختیار اروپا بود، اکنون به‌سمت چین، هند و حتی اندونزی چرخیده است. بنابراین دیگر نمی‌توان عمل، هم‌اکنون سرمایه‌گذاری‌های گذشته‌اش محافظت کند، هم امکان ادامه فعالیت هسته‌ای صلح‌آمیز را فراهم کند، و هم با مشارکت در پروژه‌های منطقه‌ای مانند تأمین سوخت نیروگاه‌های اتمی در عربستان و امارات، از فشارهای بین‌المللی بکاهد.

یادداشت

توسعه ایران

کلاشینکف می‌خواهد!

مجتبی لشکرپلویی

کارشناس اقتصادی

دکترلنت پرپیچ:متخصص اقتصاد توسعه است وفارغ التحصیل دکتری اقتصاداز MIT، او ۲۰ سال برای بانک جهانی کار کرده و سه سال هم در اندونزی و سه سال در هند زندگی کرده و سپس حدود ده سال در دانشکده (مدرسه) حکمرانی هاروارد تدریس داشته. اونظرات جالبی در مورد چگونگی پیداکردن مسیر توسعه در کشوردارد. او می‌گویدام ۱۶ اسلحه متعارف در ارتش امریکاست که در مقایسه باکلاشینکف بسیار بهتر است، چون کلاشینکف (که اسم دقیق تر آن کلاشینکف است) بیش از چند صد متر نمی‌تواند به هدف برزند.

اما کلاشینکف (ساخت شوروی) با همه ضعف هایش محبوب‌ترین اسلحه جهان است! چرا؟ چون آن را چنان طراحی کرده‌اند که به طرز باور نکردنی محکم است؛ مهم نیست با آن چکار کرده و چه بلایی سرش آورده باشید، به محض کشیدن ماشه شلیک می‌کند، آموزش هم نمی‌خواهد. در واقع به هرکس بخواهید می‌توانید دهید و به راحتی استفاده کند. اسلحه آمریکایی خیلی عالی است اما اگر تمیز نگهش ندرید و در شرایط خوبی نباشد دلیک نخواهد کرد.

نگهداری و استفاده از آن آموزش جدی می‌خواهد. مساله این است که وقتی ام ۱۶ با طراحی کامل و بی نقص را به یک سرباز صفر بیچاره در یک محیط کثیف می‌دهید این اسلحه کار نخواهد کرد. شبیه به همین مساله رادر توسعه مناطق جوامع یاکشورهارایم. اشتیاق واعتقاد به الگوبرداری از بهترین‌ها، باعث می‌شود که برویم سراغ ام ۱۶. به جای این که به طرح‌هایی فکر کنیم که متناسب با شرایط ما باشند. گاهی اوقات تلاش می‌کنیم بدون فکر کردن طرح‌هایی را از خارج/ دیگران/ بهترین‌ها وام بگیریم و آنها را برای سازمان/ جامعه/ منطقه/ کشور خود به کار بگیریم که چنین چیزی در عمل موفق نمی‌شود. بعدش هم هیچ کسی رویش نمی‌شود که بگوید بابا جان ما اصلاً کلاشینکف نیاز داشتیم و نه ام ۱۱۶ مثال؛ تضمین حقوق مالکیت جزا اصل توسعه است. یعنی اینکه دارنده یک دارایی که می‌تواند هر چیزی باشد از جمله کارخانه، تابلوی هنری، ایده کسب وکاری، کد نرم افزاری، آهنگ موسیقی، فیلم سینمایی، مطمئن باشد که دارایی‌اش محفوظ و محترم است و همچنین منافع آن دارایی به خودش برمی‌گردد و کس دیگری حق دخل و تصرف و تغییر منافع را ندارد حتی حکومت. حالا در یک کشور این مساله حقوق مالکیت رو با الگوی الف حل و فصل می‌کنند (مثلاً فلان‌گذاری در مجلس) در کشوری دیگر قواعد اخلاقی و هنجارهای اجتماعی، الگو مهم نیست، اصول مهم است.

تجربه دیگر کشورهای جهان بسیار گرانهاست. حتما باید آن تجربیات را دید و فهمید. ولی فقط میوه‌ها را نباید دید بلکه باید ریشه‌ها را فهمید. مثلاً ما دانشگاه، پارلمان و روزنامه را از جهان مدرن می‌گیریم اما مثل این است که درخت را از مرکز قطع می‌کنیم و بدون ریشه در خاک بکاریم و سپس انتظار بکنیم میوه بدهد. تجربه دیگر کشورهای جهان و به خصوص کشورهای موفق، در سه متغیر زمینه‌ای مهم شکل گرفته است: جغرافیا و تاریخ و فرهنگ.

بنابراین ایده بگیریم اما کپی نکنیم. از مساله شروع کنیم. اگر می‌خواهیم توسعه پیدا کنیم باید تمرکز کنیم روی مسائل. سپس با درک عمیق اصول (بندها)، افتان و خیزان و در یک فرآیند سعی و خطای هوشمندانه و رفت و برگشتی و یادگیری، راه حل اختصاصی (الگوی) خود را پیدا کنیم. سنگاپور مساله ترافیک و آلودگی را با عوارض الکترونیکی سنگین، مالیات بر خورد و توسعه حمل و نقل عمومی حل می‌کند اما کپنهاگ آن را با تبدیل شدن به پایتخت دوچرخه جهان.

آلمان مساله انرژی را با تمرکز بر انرژی بادی و خورشیدی محلی با مشارکت شهروندان از طریق تعرفه‌های تشویقی برای تولیدکنندگان خانگی حل می‌کند اما چین با سرمایه‌گذاری کلان در مزارع خورشیدی و بادی عظیم و استفاده از مقیاس اقتصادی برای کاهش هزینه‌های تولید انرژی. سیستم مسکن اجتماعی با اجاره‌های تنظیم‌شده دولتی در وین (اتریش) جواب داده است به گونه‌ای که پایین‌ترین نرخ بی‌خانمانی در اروپا را دارد و ۶۰ درصد جمعیت در این واحدها زندگی می‌کنند. اما در فنلاند با سیاست «اول مسکن»، با ارائه مسکن رایگان یا یارانه‌ای بدون پیش شرط این مساله را حل کرده است. تمام راه حل‌هایی که در سه مثال بالا خیزان یادگرفت و به پیش رفت. توسعه یعنی حل مهم‌ترین و کلیدی‌ترین مساله جمعی. ام ۱۶ (بهترین تجارب ممکن امکان غیرمربوط با جغرافیا، تاریخ و فرهنگ) را ببینیم، الهام بگیریم ولی هان کنیم و برویم سراغ راه‌هایی که اصول را رعایت می‌کنند اما الگوی شان با گروه خونی ما سازگار است.